

ਪੱਤਰਾਂ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਆਫ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼

ਪੰਜਾਬ, ਅਤੇ ਓਰਮਾਨ - ਜਵਾਬਦਾਰ।

1961 ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 100.

ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਫ੍ਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ (ਐਲ ਆਫ 1948) ਸੈਕਸ਼ਨ 18 - ਸਕੂਲ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਾਟਰ ਚੈਨਲਾਂ ਲਈ ਪਬਲਿਕ ਵਰਕਸ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੌਡ ਲਈ, ਕੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ - ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸਹੂਲਤ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ। ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਗਾਰੰਟੀ-ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ

ਆਯੋਜਿਤ, ਜੋ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਅਧੀਨ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਸੜਕ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਜੋ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਪਿੰਡ ਤੱਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਫਿਰਨੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ, ਦੀ ਅਨੁਮਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1948 ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ। ਨਾ ਹੀ ਵਾਟਰ ਚੈਨਲਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿਹੜੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨਹਿਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਹਿਰ ਦਾ ਪਾਣੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਖੁਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੰਡਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਆਯੋਜਿਤ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਗਾਰੰਟੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜਿੱਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਅਦਾਲਤ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਸੁਵਿਧਾ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਵੱਡੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ।

6 ਫਰਵਰੀ, 1961, 2960 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 278 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ, ਐਨਬਲ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਦੁਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ X ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਡੀ.ਐਨ. ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਐਚ.ਐਨ. ਅਗਰਵਾਲ, ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ

ਐਚ.ਐਸ. ਦੇਬਿਆ, ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ, -ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਐਚ.ਐਸ. ਗੁਜਰਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ,

130

ਆਰਡਰ

ਦੁਆ ਜੇ - ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਹ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਲਈ 9 ਕਨਾਲ 9 ਮਰਲੇ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ 110 ਕਨਾਲਾਂ 5 ਮਰਲੇ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਠੇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜੰਡੂ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਤੱਕ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ 11 ਕਰਮ ਚੌੜੀ ਸੜਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ 5 ਕਨਾਲ 5 ਮਰਲੇ ਅਤੇ 191 ਕਨਾਲ ਅਤੇ 17 ਮਰਲੇ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਕਬਾ 91 ਕਿੱਲੋ. 17 ਮਰਲੇ) ਹੈ। ਵਾਟਰ ਚੈਨਲਾਂ ਅਤੇ ਸਰਟੀਫਿਰੀ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਮਨਾਹੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਦੁਆਰਾ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਸਤੂ, ਅਰਥਾਤ, ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸੜਕ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ 110 ਕਨਾਲ 5 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੱਕਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਖੋਹ ਕੇ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਅਪੀਲ ਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਆਈਟਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਸਨ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸਦੇ ਕੋਲ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

131

ਇੱਥੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ ਗ੍ਰਾਫ 7, 8, ਅਤੇ 9 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਪੈਰਿਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ: -

ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 7. "ਕਿ ਇਹ ਸਕੀਮ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਲਈ 9 ਕਨਾਲ 9 ਮੁਰਲੇ ਦਾ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕੰਮਪੈਨਸੇਸ਼ਨ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ।

8. ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਸਕੀਮ 11 ਕਰਮ ਚੌੜੀ ਜੰਡੂ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਰੋਡ ਤੱਕ 110 ਕਨਾਲ 5 ਮਰੀਏ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ

ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਲੰਘੇਗੀ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

9. ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਵਾਟਰ ਚੈਨਲਾਂ ਲਈ 191 ਕਨਾਲੇ 17 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਕੋਈ ਆਮ ਮਕਸਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਅਨੁਪਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਕੱਟਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਹਿਰ ਦਾ ਪਾਣੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।"

ਰਿਟਰਨ 7. ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 9 ਕਨਾਲ 9 ਮਰਲੇ ਦਾ ਖੇਤਰ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਲਈ ਸਕੀਮ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਖਵਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

132

ਇਕਸੁਰਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਪੱਟੀ ਰਾਏਪੁਰ ਵਿਚ 2 ਕਨਾਲ 12 ਮਰਲੇ ਦਾ ਰਕਬਾ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ 9 ਕਨਾਲ 9 ਮਰਲੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨੂੰ ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਅਨੁਪਾਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਧਾਰਕਾਂ ਤੋਂ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਜਮੂਲਾ ਮਲਕਾਨ ਹਸਬ ਰਸਦ ਰਕਬਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਕਨਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18(ਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਲਜ਼ਾਮ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਲਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

8. ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 110 ਕਨਾਲ 5 ਮਰਲੇ ਦਾ ਖੇਤਰ ਝੰਡੂ ਸਿੰਘ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਰੋਡ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਕੀਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਖਵਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੜਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਦੀ ਲੰਘਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਿੰਡ ਦੀ ਫਿਰਨੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ |

ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੜਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਖੇਤਰ ਜਮੂਲਾ ਮਲਕਣ ਹਸਾਹ ਰਸਦ ਰਕਬਾ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

9. ਵਾਟਰ ਚੈਨਲਾਂ ਲਈ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਰਕਬਾ 91 ਕਨਾਲ 17 ਮਰਲੇ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ 191 ਕਨਾਲ 17 ਮਰਲੇ। ਇਹ ਖੇਤਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਸਿੰਚਾਈ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਿੰਚਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

133

ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਇਲਾਕਾ ਵੀ 'ਮੁਸ਼ਤਰਕਾ ਮਲਕਣ' ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਤੱਥ ਦੇ ਹਰੇਕ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ. ਕਿ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ

ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੜਕ ਲਈ 110 ਕਨਾਲਾਂ ਅਤੇ 5 ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੜਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਦੀ ਲੰਘਦੀ ਹੈ। ਮਾਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕੀ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲਾਭਦਾਇਕ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਦੁਆਬੀਆ ਨੇ ਮੁਨਸ਼ਾ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਆਦਿ (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੇ ਬਹੁਤ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਨਾ 13 ਤੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ. ਹੁਣ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਮਾਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕੀ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਅਧਿਕਾਰਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਜਵਾਬ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ' ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਿੰਡ ਝੰਡੂ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਸੜਕ ਲਈ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਲੈ ਕੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਸੜਕ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

134

ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕਸਾਰਤਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਹੱਕਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਿਤਾ ਜਾ ਸਕੇ- ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਸਿਰਫ਼ ਪਿੰਡ ਦੀ ਫਿਰਨੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਫਿਰਨੀ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੜਕ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਏਕੀਕਰਨ ਐਕਟ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ. ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਗੁਰਬਕਸ਼ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਆਦਿ, 1957 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 435 ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 (ਸੀ) ਠੇਸਤਾ ਐਕਟ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਜੁੜਨ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਖੋਲ੍ਹਣ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੜਕ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਜਾਇਜ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਜਾਂ ਖੋਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਕਿਉਂਕੀ ਸਾਰੀ ਸੜਕ ਫਿਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰਧਾਰਕਾਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਜੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣਨਾ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਸਕੀਮ ਦਾ ਸਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਰਜੀਹੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਥੇ ਹੀ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਬੈਂਚ ਦੀ ਰਾਏ ਚ ਐੱਸ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਹੈ, ਜੇ ਕਿ ਸੋਚਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਨਵੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਨੂੰ ਜਿਲਾ ਬੋਰਡਲੈਡ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਵੱਖ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ ਦੀ ਨਵੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬਾਕੀ ਦੇ ਮੱਦਾਂ ਬਾਰੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨੁਕਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨੁਕਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ

ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੈਂਡੈਂਟਸ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਸੀ।

135

ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਓ। ਵਿਕਲਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਾਖਲ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਤੇ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੈਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰੇ 7 ਅਤੇ 9 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਤੋਂ ਬਿੰਦੂ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਉਹਨਾਂ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੁੰਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਵਾਲ ਇੱਕ ਮੈਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਵਧੇਰੇ ਉਚਿਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਾਰਡ ਟੇਮਲਿਨ, ਐਮ.ਈ. ਮੂਲਾ ਸੰਨਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੇਰੀਨ ਆਰ. ਬੁਰਜੇਰੀ (2) ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਵਿੱਚ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਾਏ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਨੈਕਟੀਕਟ ਫਾਇਰ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਕਾਵਾਨਾਘ ਤੋਂ ਲਾਰਡ ਵਾਟਸਨ ਦੀਆਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ। (3)-

"ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੇ ਆਖਰੀ ਸਹਾਰਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਯੋਗ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਰਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਮੁਨਾਸਬਤਾ ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅੰਤਮ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਹਨ। ਨਹੀਂ

136

ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਝਿਜਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੇਰਸ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸਬੂਤ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੱਥ ਨਵੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਗੇ। "

ਅਸੀਂ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਾਂ, ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਾ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਲੈਟਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਤੇ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੇ, ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਬਿੰਦੂ ਸਾਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਪਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੈ ਸਿੰਘ ਵਗੈਰਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਆਦਿ, ਵਿਚ 1961 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 1413, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਵਾਟਰ ਵਰਕਸ, ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਵੈਟਰਨਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਨੂੰ ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਰੱਖਿਆ, ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਲਿਮਾਇਨ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

91 ਕਨਾਲ 17 ਮਰਲੇ ਜਲ ਚੈਨਲਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਨਹਿਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਾਣੀ ਲੈਣਾ ਸੀ, ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧ - ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਕੁਝ ਵੀ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਵੇਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਧਾਰਕ ਇਸਦਾ ਉਪਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਸੁਵਿਧਾ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ

137

ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ, ਪਰ ਫਿਰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਗਾਰੰਟੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜਿੱਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗਣਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਸੁਵਿਧਾ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਵੱਡੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਮੋਹਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੰਕਟਕਾਲਾਂ ਦੇ ਤਣਾਅ ਕਾਰਨ ਅਚੇਤ ਤੌਰ ਤੇ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਮਹੱਤਵ ਦੇਣ ਲਈ ਪਰਤਾਏ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਜੋ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਰਵਉੱਚ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਲਾਲਚਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਵਾਟਰ ਚੈਨਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 91 ਕਨਾਲ 17 ਮਰਲੇ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਖਰਚੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.- ਸਹਿਮਤ ਹਨ।

ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ

- (1) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ (1960) 1 ਪੰਜਾਬ 589--1960 ਪੀ.ਐਲ.ਆਰ. ਆਈ
- (2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1932 ਪੀ.ਸੀ. 118.
- (3) (1892) ਏ.ਸੀ 473 ਪੰਨਾ 480 ਤੇ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :-

ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(ਗੁਰਦੀਪ ਕੌਰ)